

Nooit goed genoeg **Markus 10.17-31; Hebrreeën 4.12-16**

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2015

Moeten wij werkelijk al onze bezittingen weggeven om het Koninkrijk van God binnen te mogen gaan? Is dat niet wat Jezus zegt tegen de rijke jongeman die bij Hem komt?

Stel je eens voor. Geen huis. Geen grond. Geen auto. Geen pensioen. Geen verzekering. Geen iPhone. Geen laptop. Geen televisie. Geen koelkast. Dat zou verschrikkelijk zijn. Welkom in het leven van de helft van de wereldbevolking!

Nee, daar worden wij niet vrolijk van.

Maar wij zijn christenen. Wij willen Jezus Christus volgen. En daarom moeten wij serieus luisteren naar wat Jezus ons zegt.

1. Wie kent ons hart?

‘Wat moet ik doen?’

Die rijke jongeman had een soortgelijk verlangen. Hij kwam met een goede houding naar Jezus. Hij wilde God behagen en wilde er zeker van zijn dat hij deel zou uitmaken van Gods Koninkrijk.

Wij moeten onszelf dezelfde vraag stellen. Wat moeten wij doen?

Maar eigenlijk moeten wij, net als die jongeman, deze vraag niet alleen aan onszelf stellen. Wij moeten haar aan Jezus stellen. Hij weet beter dan wie ook wat God van ons verlangt. Hij is de grote kenner van Gods wil, want Hij is Zelf God.

De jongeman was rijk. Hij behoorde tot de hogere klasse van Israël. Dat hij naar Jezus toe rende en voor Hem neerknielde, was eigenlijk nogal beschamend. Als je een man van aanzien en status bent, ren je niet. Je knielt niet voor zomaar iemand neer. Alleen voor God.

Dat deze jongeman rende en neerknielde, laat zien dat hij een dringende vraag had. Hij wist dat Jezus de macht had om zijn vraag te beantwoorden.

‘Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?’ vroeg hij.

Wat bedoelt hij eigenlijk met deze vraag?

De erfenis waarover hij spreekt, is de belofte van God die bij Abraham begon: dat zijn nakomelingen veilig en zeker zouden wonen in het land dat God hun zou geven. Ook in de tijd van Jezus was dit de grote hoop van de Joden: herstel, gezondheid en het goede leven met de Messias in het Koninkrijk van God.

De uitdrukking ‘eeuwig leven’ verwijst hier niet naar een leven ergens in de wolken. Het gaat om het leven van de komende tijd van volmaaktheid en goedheid, wanneer God alle dingen nieuw en goed zal maken.

‘Heer, wat moet ik doen om er zeker van te zijn dat ik deel uitmaak van die belofte? Wat moet ik doen om deel te worden van die vernieuwde wereld?’

Jezus geeft niet onmiddellijk antwoord. Hij lijkt eerst de manier van denken van de man ter discussie te stellen. ‘Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve Eén, namelijk God.’

Dat had de jongeman aan het denken moeten zetten. Hij wist immers dat Jezus werkelijk goed was. En inderdaad, alleen God is werkelijk goed. Hoe kan dat dan?

En als geen mens werkelijk goed is, hoe kan iemand dan het Koninkrijk van de volmaakte Goedheid binnengaan? Zeker niet omdat wij zelf goed genoeg zijn. Want dat zijn wij niet.

Jezus laat Zijn goddelijkheid zien doordat Hij deze jongeman volledig doorziet. Hij weet precies waar bij deze man de pijnlijke plek zit. Hij weet precies op welk punt deze man tekortschiet.

Onze Heer kent ons door en door. Wij kunnen onze zwakke plekken niet voor Hem verbergen. Tegenover elkaar kunnen wij natuurlijk de schijn ophouden. Wij kunnen doen alsof alles goed gaat. Maar tegenover onze Heer zullen wij daar nooit in slagen.

2. Degene die ons kent, is genadig. Hij is onze Hogepriester

Is dat een beangstigende gedachte?

In de brief aan de Hebreeënen lezen wij over deze allesdoordringende kennis van God van ons leven. Luister nog eens.

Het Woord van God is levend en krachtig en scherper dan enig tweesnijdend zwaard. Het dringt door tot op de scheiding van ziel en geest, van gewrichten en merg, en het beoordeelt de overleggingen en gedachten van het hart. En geen schepsel is voor Hem verborgen. Alles ligt naakt en ontbloot voor de ogen van Hem aan Wie wij rekenschap moeten afleggen.

Wat is dit Woord van God? Het is als een zwaard dat zo scherp is als een scheermes en dat diep in je gedachten kan doordringen. Het kan de gedachten en bedoelingen van je hart beoordelen.

Ik heb mensen deze woorden zo vaak over de Bijbel horen gebruiken, alsof deze verzen over de Bijbel zelf spreken en alsof de Bijbel ons inzicht geeft in ons eigen hart. Ik denk dat dit een ernstige mislezing van deze verzen is.

Het Woord van God is Jezus Zelf. Luister nog eens goed. ‘Het Woord van God is levend en krachtig.’ En voor Hem is geen schepsel verborgen. Aan Hem moeten wij rekenschap afleggen.

Jezus kent ons door en door. Hij is Gods Woord. Het Woord van God is geen onpersoonlijk boek, maar Jezus Christus Zelf. Wij luisteren naar Hem om God te horen spreken. Wij leggen geen rekenschap af aan de Bijbel, maar aan Jezus Christus.

En wanneer Jezus tot die jongeman spreekt, laat Hij zien dat Hij dit doordringende inzicht bezit. Hij weet dat deze jongeman gebieden in zijn leven heeft die nog niet goed zijn.

Zijn woorden dringen door tot in het hart van de jongeman. Jezus kent de gedachten en bedoelingen van zijn hart.

Ook vandaag werkt Hij zo in ons leven. Daarvoor gebruikt Hij natuurlijk de geschreven woorden van God. Hij gebruikt ook de wijsheid en het inzicht van andere mensen. Hij gebruikt zelfs ons eigen verstand. En bij dit alles is de Heilige Geest aan het werk. Hij is aan de kerk en aan ieder van ons gegeven om de wil van God te leren kennen en te weten wat wij moeten doen.

Het is heel belangrijk om te begrijpen dat wanneer God ons hart en onze bedoelingen doorgrondt, wanneer Hij naar binnen kijkt, wanneer Hij ons onderzoekt en ons onze eigen zwakheden laat zien, Hij dat niet doet om ons te veroordelen. Hij doet het om ons te genezen. Om ons heel te maken.

Want onmiddellijk daarna plaatst de schrijver van de brief aan de Hebreeënen deze kennis van God van onze zwakheden in een prachtig licht.

Omdat wij een grote Hogepriester hebben, Die de hemelen is doorgegaan, namelijk Jezus, de Zoon van God, mogen wij vasthouden aan onze belijdenis. Wij hebben geen Hogepriester Die geen medelijden kan hebben met onze zwakheden. Wij hebben juist een Hogepriester Die in alle dingen op dezelfde wijze als wij is verzocht, maar zonder zonde. Daarom mogen wij vrijmoedig naderen tot de troon van de genade, om barmhartigheid te ontvangen en genade te vinden om geholpen te worden op het juiste moment.

3. Gehoorzaamheid is moeilijk, maar God maakt haar mogelijk en zegent ons

De jongeman wilde van Jezus horen wat hij moest doen om God te behagen. Maar het antwoord beviel hem helemaal niet.

‘Eén ding ontbreekt u. Ga heen, verkoop alles wat u hebt en geef het aan de armen, en u zult een schat hebben in de hemel. Kom dan, neem het kruis op en volg Mij.’

Toen hij dit hoorde, schrok hij en ging bedroefd weg, want hij was rijk. In plaats van tot de troon van de genade te naderen, liep hij weg.

Jezus zei niet dat deze man van top tot teen slecht was, zoals sommige mensen de mensheid graag afschilderen. Integendeel. Jezus was tevreden dat deze man God gehoorzaamde. Er was slechts één gebied waarop hij tekortschiet. Jezus wist precies welk gebied dat was. Maar dat betekende niet dat alles in zijn leven slecht was. Het betekende dat hij aan dat ene gebied moest werken.

Zo hebben wij allemaal gebieden in ons leven die niet goed zijn en die aandacht nodig hebben. Juist die gebieden laten ons zien dat wij voor onze eeuwige redding afhankelijk zijn van de genade van God. Onze eigen goedheid kan ons niet redden, omdat niemand volmaakt goed is.

Maar die donkere plekken betekenen niet dat wij volledig duister zijn.

Dat is belangrijk om te beseffen. Niet alleen voor onze relatie met God, maar ook voor de manier waarop wij naar anderen en naar onszelf kijken. Natuurlijk worden wij soms geconfronteerd met slechte en verdorven kanten van andere mensen. Maar dat betekent niet dat die hele persoon slecht is. Niemand is een verloren zaak.

Ook bij onszelf ontdekken wij vaak genoeg donkere plekken. Daar moeten wij serieus mee omgaan. Het is erg genoeg. Maar het betekent niet dat wij moeten concluderen dat wij volledig verdorven zijn. Het betekent dat er gebieden in ons leven zijn waaraan gewerkt moet worden. En tegelijkertijd zijn er andere gebieden in ons leven die goed zijn.

Dat is eigenlijk een heel bevrijdende gedachte voor mensen die zijn opgegroeid met preek na preek waarin werd gezegd dat er niets goeds in de mens is en dat alles duisternis is. Maar wij zijn gemaakt naar het beeld van God! De zonde heeft delen van Gods beeld in ons beschadigd, maar wij zijn nog steeds gemaakt naar het beeld van God.

Je bent een prachtig mens. Er is werk te doen en wij zullen nooit volmaakt zijn. Maar je bent waardevol zoals je bent, met je littekens, je oneffenheden en je rimpels. Je bent de kroon van de schepping. Gods eigen handwerk. Zijn kind.

Wij moeten werken aan wat nog niet goed is. Maar wij doen dat niet om het Koninkrijk van God binnen te mogen gaan. Dat Koninkrijk van de volmaakte God kunnen wij nooit binnengaan op grond van onze eigen volmaaktheid. Die bezitten wij immers niet.

Dat wordt duidelijk uit wat er vervolgens in het verhaal gebeurt.

Petrus begon tegen Jezus te zeggen. 'Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd.'

Jezus bevestigde dat zij dit inderdaad hadden gedaan. Maar zou dat genoeg zijn om het Koninkrijk binnen te gaan? Natuurlijk niet. Als dat genoeg zou zijn, zou Jezus niet hoeven lijden en sterven voor de zonden van ons allemaal.

Het feit dat de twaalf discipelen hun werk hadden verlaten en Jezus waren gevolgd, gaf hun geen gemakkelijkere toegang tot het Koninkrijk van God dan iedere andere gelovige die Jezus Christus gehoorzaamt.

En bedenk wel: de discipelen hadden niet alles verkocht wat zij bezaten. Petrus had een huis in Kapernaüm en hij had een vissersboot. Paulus had zijn gereedschap om tenten te maken. Jezus en Zijn discipelen hadden Judas aangesteld om hun geld te beheren. Ook zij hadden dus bezittingen.

Wij moeten serieus werken aan ons karakter en God dienen. En voor velen heeft dat misschien te maken met de manier waarop wij met geld omgaan. Is geld belangrijker voor ons dan God Zelf? Het beste bewijs dat dit niet zo is, is dat wij buitengewoon vrijgevig zijn. Dat hoort bij de levensstijl van iedere christen.

Ons hart moet op God gericht zijn en iedere bezitting moet aan God worden toegewijd.

Niet slechts tien procent. Alles behoort aan God. Wij zijn rentmeesters van alles wat Hij ons geeft.

Voor de jongeman was dit te veel. Hij verloor alle hoop. Hij had de woorden van Jezus niet goed begrepen. Wanneer wij onze eigen onvolmaaktheden zien, hoeven wij de hoop niet op te geven. Er is veel goeds in ons leven en God vergeeft wat nog niet volmaakt is.

Als de jongeman had begrepen dat Jezus de genadige Hogepriester is, zou hij met vreugde bij Jezus zijn gebleven. 'En Jezus keek hem aan en had hem lief.'

Maar de jongeman richtte zijn aandacht meer op zijn eigen tekortkomingen dan op de liefde en vergeving van de goede God.

Ook de discipelen begrepen dit niet onmiddellijk.

Jezus keek om Zich heen en zei tegen Zijn discipelen. ‘Hoe moeilijk kunnen zij die rijkdommen bezitten, het Koninkrijk van God binnengaan!’

Opnieuw lijkt Jezus Zijn vrienden aan het denken te willen zetten. Kunnen mensen door het onderhouden van regels het Koninkrijk binnengaan?

De discipelen waren verbijsterd door deze woorden. Maar Jezus zei opnieuw tegen hen.

‘Kinderen, wat is het moeilijk om het Koninkrijk van God binnen te gaan. Het is gemakkelijker dat een kameel door het oog van een naald gaat dan dat een rijke het Koninkrijk van God binnengaat.’

Jezus legt de lat nu heel hoog. Wanneer mensen bezittingen hebben, is het zo moeilijk om God te gehoorzamen. Wij zijn geneigd materiële rijkdom en de dingen die wij bezitten vóór God te plaatsen. Daarmee overtreden wij het eerste gebod: dat wij God alleen moeten dienen en liefhebben.

Geen wonder dat de discipelen verbijsterd waren. ‘Wie kan dan zalig worden?’ Precies. Nu beginnen zij het te begrijpen.

De rijke jongeman dacht even dat redding verkregen kon worden door de geboden te gehoorzamen. De discipelen dachten in dezelfde richting.

Maar nu maakt Jezus duidelijk dat dit onmogelijk is. Want alleen God is goed. Wij mensen zijn nooit goed genoeg.

Jezus zegt. ‘Bij de mensen is het onmogelijk, maar niet bij God, want bij God zijn alle dingen mogelijk.’

Wie door het geloof met Jezus Christus verbonden is, maakt daardoor deel uit van Gods Koninkrijk. Want door met Hem verbonden te zijn, zijn wij verbonden met de volmaakte Goede.

En ja, onze liefdevolle Heer weet wat er in ons leven nog moet worden aangepakt. Hij vergeeft. Hij geneest. Hij helpt ons verder.

Soms kan het eerlijk kijken naar onze onvolmaaktheden, naar onze zonden, pijnlijk zijn. Ook het proces van verandering kan pijnlijk zijn. Maar het brengt zegen met zich mee.

De jongeman wilde weten hoe hij het eeuwige Koninkrijk kon binnengaan dat aan Abraham was beloofd. Jezus zegt eigenlijk maar één ding. Wees bij Mij. Wees bij Mij.

En dan klinkt de belofte.

‘Voorwaar, Ik zeg u. Er is niemand die huis of broers of zusters of vader of moeder of kinderen of akkers heeft verlaten omwille van Mij en omwille van het Evangelie, of hij ontvangt honderdvoudig terug, nu in deze tijd, huizen en broeders en zusters en moeders en kinderen en akkers, met vervolgingen, en in de toekomstige wereld het eeuwige leven.’

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.